

[Dohrmann]

flag, så ville vi ikke gå imod det. Men jeg synes godt nok, at det, hr. Steenholdt har sagt, nemlig at man sandsynligvis vil genoptage debatten, burde give ministeren anledning til nogle overvejelser. Vi må lige tænke på, at hvis dette folketing nu vedtager ministerens lovforslag, så vil det jo komme til at virke som, ja, pression er måske for stærkt et udtryk, men noget, der ligner i hvert fald. Når folketinget har vedtaget, at grønlænderne kan få deres eget flag, vil det selvfølgelig påvirke de forhandlinger, der skal føres i landstinget.

Derfor vil jeg godt spørge Grønlandsministeren, om det måske ikke var en overvejelse værd at gemme dette lovforslag, til landstinget har haft mulighed for at diskutere det endnu en gang.

Men som sagt, kommer der en klar melding fra Grønlands side om, at de ønsker et selvstændigt flag, så vil vi ikke stille os hindrende i vejen, vi vil heller ikke gå ind i en diskussion om udsendte. Men jeg synes, det vil være meget uheldigt, hvis det bliver Grønlandsministeren, der faktisk presser igennem, at man skal have et selvstændigt flag.

Ministeren for Grønland (Tom Høyem):

Jeg har bestemt ikke haft, og har ikke, hr. Dohrmann, nogen intentioner om at presse dette forslag igennem. Jeg opfatter min opgave sådan, at når et flertal fra landstinget henvender sig og beder om, at jeg fremsætter lovforslaget, så skal jeg undersøge – og det har jeg gjort i alle de instanser, jeg har adgang til – om lovforslaget lovformeligt kan fremsættes. Når de undersøgelser er færdige, og det er de, så er det min pligt at fremsætte lovforslaget.

Derefter er det folketinget og folketinget alene, der behandler lovforslaget og beslutter, hvor hurtigt man i udvalget til behandling af Grønlandslove, hvis det går dertil, skal skrive betænkning over det.

Jeg mener ikke, at jeg på denne måde overhovedet har blandet mig i den debat, der foregår i Grønland. Den debat vil formodentlig blusse op igen den 21. maj i år, når landstinget samles. Jeg mener, at det er min pligt som minister at fremsætte lovforslaget her og så at overlade til folketinget, hvad man derefter vil gøre.

(Kort bemærkning).

Steenholdt (Grøn.):

Jeg mener også, det bliver meget vanskeligt for mig som forslagsstiller i landstinget at komme hjem til landstinget og høre, at der var støtte, fuldstændig støtte, fra folketinget. Det er på den måde, man lukker munden på os. Jeg synes, det er meget uheldigt. Men jeg bliver ikke stoppet på den måde. Jeg går tilbage til Godthåb og opfordrer til, at vi skal fortsætte, prøve at tage sagen op igen, selv om ministeren måske kunne sige, at det er ikke et pres, men det er kutyme. Det synes jeg bare er meget uheldigt.

Ministeren for Grønland (Tom Høyem):

Min sidste bemærkning skal være den opklarende, at der her er tale om, at vi fremsætter et lovforslag om bemyndigelse til at fastsætte regler i Grønland for flag. Hvordan flaget i øvrigt konkret skal se ud, vil blive vedtaget ved kongelig resolution.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til det udvalg, der den 14. november 1984 blev nedsat til behandling af lovforslag om Grønland. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

16) Første behandling af lovforslag nr. L 227:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner. (Omberegning af tilskuds-nedsættelse for 1985, tilskuds-nedsættelse for 1986).

(Fremsat 24/4 85).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Henning Rasmussen (S):

Der har aldrig tidligere været så skarpe modsætninger mellem de folkevalgte i kommunalbestyrelser og amtsråd på den ene side og landets regering og et folketingsflertal på den anden. Sted efter sted tager man i kommuneforeninger og i amtsråd på tværs af partierne afstand fra de beskæringer i bloktilskuddene, som regeringspartierne og det radikale venstre har gennemført og vil gennemføre ved de forslag, vi skal til at behandle nu.

De lokale folkevalgte siger jo ikke nej til at bære en rimelig del af byrderne i en økonomisk vanskelig tid. De vil godt være med til at holde igen på udgifterne; det har de vist i praksis igennem de sidste 6-7 år. De lokale folkevalgte er jo ansvarlige mennesker, der gerne går ind i et positivt samarbejde med regering og folketing også på det økonomiske område, og derfor kan man spørge sig selv: hvorfor er det gået så rivende galt i de seneste år med samarbejdet?

Der rettes to hovedanklager mod regeringen og det radikale venstre. Den første er, at kommunernes folk ikke tror, at regeringens politik vil give de økonomiske fordele for kommunerne og dermed deres skatteydere, som regeringen påstår - langt fra. De tror f.eks. ikke på, at løn- og prisstigningen fra i år til næste år kun vil være på 2 pct. De henviser til, at priserne i år er ca. 6 pct. højere, end de var sidste år på samme tid, og siger, at der jo næsten skal et mirakel til, hvis man skal komme i nærheden af de 2 pct.s prisstigning til næste år. Regeringen kan jo ikke holde priserne nede. Den gør heller ikke meget for det, den samler alle sine kræfter om at banke lønmodtagerne på plads og også de offentligt ansatte. Men selv om det lykkes, vil det ikke reducere den samlede pris- og lønstigning for kommunerne til 2 pct. til næste år. Man tror altså ikke på beregningerne og mener derfor, at beskæringen for 1986 og den for 1985 er for høje, alt for høje, også hvis man bruger regeringens egne regnemetoder.

Den anden væsentlige anklage er, at beskæringerne virker fuldkommen skævt. Svage kommuner med gæld, med få eller ingen penge i kassen, med dårligere skatteindtægter end gennemsnittet og med forholdsvis store udgifter især på det sociale område rammes

langt hårdere end de stærke kommuner. Vi har derfor allerede i dag urimelig store forskelle mellem menneskene i vort land, fordi de bor i kommuner med meget store forskelle i skattebetaling og i støtte og tilskud til dem, der bor der. I de kommuner, der har det hårdeste skattetryk, betales 50-60 pct. mere i kommuneskat af den samme indtægt end i kommuner med lavt skattetryk, og mange gange er den service, borgerne får i de økonomisk svage kommuner, dårligere end i de stærke kommuner, af gode og indlysende grunde.

Disse uantagelig store forskelle bliver endnu større med regeringens forslag om endnu en gang at skære voldsomt i bloktilskuddene, så de i 1986 i faste priser kun vil være godt en fjerdedel af, hvad de var budgetteret til i 1983. Årsagerne til de meget store forskelle er jo bl.a., at det er langt sværere for en økonomisk svag kommune at miste en bestemt del af skatteindtægten, end det er for en velstillet kommune.

Og så havde vi forstået indenrigsministeren sådan, at de ændringer i byrdefordelingen, som vi skal diskutere under et senere punkt på dagsordenen, først og fremmest skulle have det formål at rette op på de eksisterende skævheder, men nu ser vi, at de skal bruges til at rette op på de meget store skævheder, som socialministerens forslag om at fjerne procentrefusioner til daginstitutioner, til plejehjem, i alt 11,3 mia kr. om året, ville skabe.

Det er altså stadig væk sådan, at bloktilskudsbeskæringen rammer voldsomt skævt, og det er stadig væk sådan, at nedskæringen har øget ulighederne mellem kommunerne indbyrdes og mellem menneskene indbyrdes til skade for de svage, hvad enten det er kommuner eller mennesker.

Der er jo heller ingen trøst at hente i lovforslaget for de 44 kommuner, der ikke var i stand til at betale deres del af det såkaldte konjunkturoverskud i år, og som derfor i alt fik henstand til 1986 med knap 1 mia kr. Der ændres ved lovforslaget lidt i gældsposterne. For godt halvdelen af disse kommuner bliver gældsposten større, for den lille halvdel bliver gældsposten mindre, men det er totalt stadig væk 950 mill. kr., knap 1 mia kr., disse 44 kommuner skal betale. Oven i det kommer så deres del af en endnu større beskæring i 1986. Det vil uundgåeligt føre til ned-

[Henning Rasmussen]

skæringer i mange kommuner og amtskommuner eller til stigende skatter eller en blanding af de to dele, for det vil nemlig være umuligt at holde uændret aktivitetsniveau under de omstændigheder, hvad regeringen hævder det er muligt at gøre.

Så vil jeg senere gøre et par bemærkninger om det særlige forslag vedrørende Københavns kommune og under det efterfølgende lovforslags behandling gøre nogle bemærkninger om de ændringer i statens tilskud til kommunerne, som regeringen vil gennemføre i samarbejde med det radikale venstre.

Karen Højte Jensen (KF):

Det er velkendt, at den kommunale sektor udgør en meget betydelig del af den samlede offentlige sektor, og det er derfor også nødvendigt, at de kommunale budgetter indpasses i de rammer, som den økonomiske genopretningspolitik sætter for den offentlige sektor. En varig genopretning af dansk økonomi kan kun gennemføres, såfremt underskuddet på betalingsbalancen fjernes. Regeringens klare målsætning er som bekendt, at der skal være ligevægt på betalingsbalancen i 1988. Skal denne målsætning realiseres, er det helt afgørende, at såvel det private som det offentlige forbrug holdes i ave, således at der skabes plads på betalingsbalancen til de nødvendige investeringer i konkurrenceorienterede erhverv.

I det seneste par år er der igen kommet gang i dansk økonomi. Dermed opstår der konjunkturbetingede budgetforbedringer på de offentlige budgetter. Den stærke økonomiske vækst og de deraf følgende konjunkturgevinster er naturligvis af meget positiv værdi for dansk økonomi og beskæftigelse. Men vi er nødt til at være meget opmærksomme på, at der heri ligger en klar risiko for, at forbruget løber løbsk, ved, at disse budgetforbedringer enten omsættes i øgede offentlige udgifter eller omsættes i forøget privat forbrug gennem nedsættelse af udskrivningsprocenterne. Sker det, undermineres den økonomiske genopretningspolitik.

De offentlige udgifter såvel i staten som i kommunerne må holdes i ro, samtidig med at alle konjunkturbetingede gevinster på de offentlige budgetter båndlægges til at nedbringe budgetunderskuddet.

Det foreliggende lovforslag drejer sig om fastsættelse af de generelle tilskud til kommunerne ud fra konjunkturreguleringsmodellen. Udgangspunktet for fastsættelsen af bloktilskuddene er, at kommunerne ved uændret skat kan holde uændret aktivitet, et udgangspunkt, som møder bred tilslutning i den kommunale verden, hvor man er helt indstillet på, at der må være et parallelløb mellem den statslige og den kommunale økonomi.

Hr. Henning Rasmussen nævnedes, at der aldrig havde været så stort et skel mellem folkevalgte i kommuner og regering. Jeg ved ikke, på hvis vegne hr. Henning Rasmussen taler. Jeg kan berolige hr. Henning Rasmussen med, at konservative kommunalpolitikere ude omkring har nøjagtig den samme holdning som regeringen til, hvordan økonomien skal tilrettelægges.

De kommunale indtægter vil set under ét med uændrede skatteprocenter i 1986 vokse hurtigere end nødvendigt for at dække udgifterne ved uændret aktivitetsniveau. Regeringen har vurderet, at det konjunkturskabte overskud for 1986 vil være på 2,3 mia kr. til primærkommunerne og 0,7 mia kr. til amtskommunerne ud fra en skønnet kommunal pris- og lønstigning på 2 pct. og en stigning i udskrivningsgrundlaget på 4,5 pct. fra 1985 til 1986.

Tilskuds-nedsættelsen skal beregnes ud fra den befolkningskorrigerede vækst i beskatningsgrundlaget. Denne model giver efter vor opfattelse en mere retfærdig regulering, og vi kan hermed også give tilslutning til, at denne model benyttes ved den lovede efterregulering af tilskudsreduktionen for 1985.

Til de dele af forslaget, der vedrører Københavns kommune, kan jeg også give tilslutning. Især har jeg hæftet mig ved, at København for at få særtilskud i årene 1987-90 skal opfylde en række betingelser. Det kræves, at både anlægs- og driftsudgifterne reduceres, så der bliver en langt bedre balance mellem udgifter og indtægter. Det er i øvrigt en proces, som mange andre kommuner allerede har været igennem og med positivt resultat. København må nu selv levere et afgørende bidrag til en vending af kommunens økonomiske situation.

Vi ser med positiv interesse på forslagens intentioner om at afskaffe bloktilskuddene fra 1987. Konsekvensen vil være en stigning i

[Karen Højte Jensen]

kommuneskatter, som skal modsvares af en tilsvarende statslig skattenedsættelse. Med den tidsplan, der er skitseret i forslaget, vil der være god lejlighed til gennem en nødvendig debat at få belyst perspektivet i en sådan lovgivning.

Thor Pedersen (V):

Jeg tror, det er klart for de fleste, at et af hovedproblemerne bag den tidligere uheldige udvikling i den danske samfundsøkonomi var og stadig er, at den offentlige sektor under ét lægger beslag på en for stor del af de samlede ressourcer. Det er nødvendigt, at der fortsat gøres en indsats for at skabe råderum for en vækst i den private sektors aktivitet og beskæftigelse gennem nulvækst i den offentlige sektor.

Regeringen har derfor besluttet ganske fornuftigt og nødvendigt, at primær- og amtskommuner set under ét må holde uændret aktivitetsniveau. Det er her værd at slå fast, at der ikke er tale om generelle besparelser eller nedskæringer, men om uændret aktivitet og uændret skat.

Den nødvendige løbende omstilling, der kræver politisk mod, vilje og dygtighed i de styrende kommunale råd, skal således finde sted inden for uændrede økonomiske rammer set under ét. Ikke-budgetterede og ikke-forventede kasseoverskud i den kommunale sektor som følge af regeringens aktivitetskabende politik kan således ikke medføre hverken nedsat personskat eller øget offentligt forbrug. Dette ville medføre en svækkelse af betalingsbalancen og øge de fundamentale samfundsøkonomiske problemer, hvad enten der er tale om øget offentligt forbrug eller øget privatforbrug som følge af faldende skattetryk. Kommuner og amtskommuner er også her nødt til at påtage sig deres del af det samfundsøkonomiske ansvar.

Det er derfor en principielt rigtig løsning, at regeringen reducerer tilskuddene til primær- og amtskommuner med den stigning i likviditeten, der ikke skyldes de kommunale myndigheders egne trufne beslutninger. Det vil være barokt, hvis staten skal yde tilskud til kommunerne, som kommunerne så alligevel ikke kan tillade sig at bruge ud fra samfundsmæssigt ansvarlige økonomiske hensyn, når man ved, at staten skaffer pengene ved at sælge statsobligationer, statsobligationer,

som kommunerne kan købe for de penge, de får af staten. Resultatet ville således blive, at staten skulle betale renter af sine egne tilskud til de samme kommuner, som har fået tilskuddene.

Det anviste beregningsgrundlag for 1985 og 1986 med fordeling efter vækst i befolkningskorrigeret kommunalt beskatningsgrundlag kan ikke være 100 pct. retfærdigt, men det er den mindste grad af uretfærdighed, der kan opnås, når vi ikke ønsker, at staten skal gå ind i en direkte detailvurdering af den enkelte kommunes økonomi. De forskellige løsningsmodeller fremgår jo bl.a. af finansieringsudvalgets betænkning.

Jeg vil i øvrigt rose ministeren for det grundige og kvalificerede forarbejde, der har fundet sted, som det også fremgår af bemærkningerne til lovforslaget. Hvis forudsætningerne for reduktion – jeg tænker her på pris- og lønskøn, forventede skatteindtægter m.v. – skulle vise sig ikke at holde, er det selvfølgelig nødvendigt at regulere tilskuds-nedsættelsen. Vi kan derfor tilslutte os, at ministeren får bemyndigelse til en sådan eventuel regulering efter godkendelse i finansudvalget.

Jeg vil gerne her præcisere, at staten ikke tager én eneste krone fra de kommunale kasser; der er alene tale om en regulering af penge fra staten til kommunerne; det er fortsat kommunerne, der får af staten.

Forslaget omfatter også en nødhjælp til Københavns kommune på mere end 1.250 mill. kr. over 5 år. Er dette retfærdigt? Nej, 16 kommuner har i dag et højere samlet skattetryk end Københavns kommune. Disse 16 kommuner kommer også til at bidrage til Københavns kommune, men vi må erkende, at Københavns kommune til dato som den eneste kommune i dette land ikke har vist evne eller politisk mod og vilje til at løse egne, selvskabte problemer.

Københavns kommune er på mange områder begunstiget med en strøm af penge, som andre kommuner i dette land kunne misunde København. Beskatningsgrundlaget er over gennemsnittet, kommunen får store selskabs-skatte og hundrede millioner kroner i ekstra tilskud fra staten. Man kan spørge: hvorfor skal vi så hjælpe Københavns kommune endnu en gang? Det kan være rigtigt, at det er københavnerne egen skyld – de har jo selv valgt den politiske ledelse, de har.

[Thor Pedersen]

Alligevel ønsker vi at give den københavnske borger dette skulderklap sammen med et krav til Københavns bystyre om nu for én gangs skyld at påtage sig den politiske opgave, som de er valgt til. Nu må klynkeriet i den politiske top holde op.

Jeg skal præcisere, at det er en hjælp kombineret med ganske klare krav om negativ realvækst på 2 pct. pr. år samt tilbagevenden til normale lånevilkår som gældende for øvrige kommuner i dette land. Heri ligger der altså en erkendelse af, at Københavns kommune desværre bliver præmieret som den kommune i landet, der har den svageste politiske ledelse. Det kan de så glæde sig over på overborgmesterens kontor samtidig med glæden over de ekstra 1.250 mill. kr., som landets øvrige kommuner og dermed den øvrige danske befolkning hjælper dem med.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale det samlede forslag til vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg vil gerne stille hr. Thor Pedersen to spørgsmål.

Det ene er: hvor mange statsobligationer har de 44 kommuner, der skylder staten en lille milliard kroner, købt for den såkaldt overskydende likviditet? Det er en urigtig og usandfærdig fremstilling, hr. Thor Pedersen giver, når han siger, at landets kommuner over en bank bare køber statsobligationer for deres likviditet. Hr. Thor Pedersen nævner ikke med ét ord de kolossale skævheder, der er mellem landets kommuner. Det synes jeg er urimeligt.

Videre vil jeg gerne spørge hr. Thor Pedersen, om det fuldstændig er gået ham forbi, at Københavns kommune i de seneste år har skåret 14 pct. i faste priser væk af sine udgifter. Det er formentlig den kommune i kongeriget, der har skåret mest ned på sine budgetter. Alligevel er problemerne i Københavns kommune af en lang række grunde, som hr. Thor Pedersen overhovedet ikke kom ind på, meget store. Jeg har ingen betænkeligheder ved at acceptere, at Københavns kommune får et særligt tilskud under disse ekstraordinære omstændigheder. Jeg ønsker bare ikke, at det er de andre kommuner, der skal betale, men statens kasse.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Jeg må sige til hr. Henning Rasmussen, at det er uomtvistelig rigtigt, at likviditeten under ét i landets kommuner er steget med ca. 3 mia kr., og det er det beløb, man opsuger. De 3 mia kr. ville uanset fordeling på kommuner kunne omsættes i statsobligationer, og jeg er ganske enig i, at de ikke er fordelt ligeligt i landets kommuner, men det kan der være mange grunde til – der er også selvfor skyldte grunde for de kommuner, der har manko i deres kassebeholdning.

Hvad angår Københavns kommune, er det muligt, at man i Københavns kommune, som det også herfra er anført, har reduceret udgiftsniveauet, men det er et meget sent tidspunkt at gå i gang med at reducere fortidens synder på. Københavns kommune har i dag under ét ca. 15.000 for mange ansatte, og det er en ekstra udgift om året på ca. 3 mia kr. Hvis man sammenligner med niveauet for landets øvrige kommuner og sætter ansatte i kommuner og amter i forhold til befolkningstallet i gennemsnitskommunen, er der tale om 15.000 for mange ansatte i Københavns kommune og dermed en udgift på 3 mia kr.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg synes ærlig talt, det er fantastisk, at hr. Thor Pedersen fastholder, at der er 3 mia kr. yderligere i overskydende likviditet, samtidig med at hr. Thor Pedersen må erkende, at der altså foreløbig er 44 kommuner, der skylder en lille milliard kroner til staten.

Hvordan kan det overhovedet få noget menneske til at sige, at der er en overskydende likviditet også hos dem? De skal jo af med pengene; de bliver ikke blot varigt hentet hos de kommuner, der har likviditeten, de bliver også forlangt af dem, der ikke har den.

Jeg synes, det er lidt af en uartighed over for de aldeles fortrinlige venstreledede kommuner, som er imellem dem, der skylder penge væk til staten, og dem er der jo mange af, måske ikke i hr. Thor Pedersens område, men i Nordjylland. De er åbenbart ikke i stand til at administrere; de er åbenbart meget værre end københavnerne, eller hvordan skal det forstås?

[Henning Rasmussen]

Jeg synes ikke, det er en rimelig fremstilling at give af denne sag at bagatellisere skævhederne så voldsomt.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Mener hr. Thor Pedersen virkelig, at det var en rimelig fremstilling af Københavns kommunes problemer, hr. Thor Pedersen gav?

Har hr. Thor Pedersen overhovedet ikke bemærket, at uvildige folk har gennemarbejdet Københavns kommunes særlige situation med hensyn til store socialudgifter og mange unge, og hvad det afføder af ekstra udgifter? Hr. Thor Pedersen lader, som om det er problemer, der ikke eksisterer.

Ville det ikke være rimeligt, hvis man skal foretage en saglig vurdering, også at medtage disse forhold, nemlig at Københavns kommune som vores hovedstad står med en tiltrækning på visse grupper, der kræver nogle udgifter af en størrelsesorden, som andre kommuner ikke har?

Mener hr. Thor Pedersen bare, at man skal lade hånt om disse problemer og sige, at de mennesker, der bor i Københavns kommune, selv må klare det? Har vi ikke en forpligtelse til i fællesskab at sørge for, at disse problemer bliver løst?

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Jeg må sige til hr. Henning Rasmussen, at uanset hvordan beløbene er fordelt, er det samlede beløb, der er tale om i konjunkturreguleringsgevinst, som opsuges, på 3 mia kr.; det fremkommer, når man lægger samtlige kommunale tal sammen.

Til hr. Stavad: jo, jeg kender udmærket Københavns kommunes problemer; de er jo ganske klart belyst i AKF-rapporten. Men hvis man læser de efterfølgende kommentarer, vil man finde ud af, at Københavns kommune på udgiftsområderne er overudlignet. Hvis det var myndigheder højere oppe end folketingets talerstol, der skulle fordele bloktilskud og statslige tilskud retfærdigt i dette land, ville de sige, at Københavns kommune i dag får ca. 200 mill. kr. for meget i tilskud. Der sker en overudligning, hvor man tilgodeser Københavns kommune.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Det er mig ubegribeligt, at hr. Thor Pedersen kan blive ved med at sige, som han gør.

Det er et faktum, siger hr. Thor Pedersen, at der er 3 mia kr. i overskydende likviditet. Det kan da godt være, at der er 3 mia kr. i overskydende likviditet for landets kommuner som helhed, hvis man ved overskydende likviditet forstår, at der er penge ud over det, man har brug for til de daglige arbejdsopgaver, men der er jo ingen overskydende likviditet i de kommuner, som man piner og plager, og som har gæld til staten, og de skal af med pengene alligevel.

Hr. Thor Pedersen kan ikke gemme skævhederne i bloktilskudsbeskæringen bag nogle generelle betragtninger om, at der er en stigning i likviditeten for landets kommuner som helhed. Det kan hr. Thor Pedersen ikke, for man kan ikke benægte fakta.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Nu sluttede hr. Henning Rasmussen med at sige, at hr. Thor Pedersen ikke kunne benægte fakta. Det mener jeg hr. Thor Pedersen er vældig dygtig til. Jeg kan kun konstatere, at hr. Thor Pedersen tilsyneladende har læst rapporten om Københavns kommune på samme måde, som en vis mand læser Bibelen.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Jeg må sige til hr. Stavad, at jeg ikke har kendskab til de nære familieband til den pågældende person, så hvordan vedkommende læser AKF-rapporten, skal jeg ikke udtale mig om. Af det skrevne ord fremgår det, at der i dag rent faktisk er tale om overudligning af Københavnsområdet.

Til hr. Henning Rasmussen: jeg har ikke bestridt, at der er kommuner, der har manko eller negativ balance. Spørgsmålet er imidlertid, hvordan regeringens politik har virket på de pågældende kommuner, om de uanset egne beslutninger, egen skyld, alligevel har fået en større indtægt end forventet eller ikke har det. Man kan jo godt have fået en større indtægt end forventet og stadig have under-skud.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Det må da være gået op for hr. Thor Pedersen, at der er himmelvid forskel på den økonomiske udvikling både på indtægtssiden og på udgiftssiden for landets kommuner. Beskatningsgrundlaget og udgiftspresset er meget forskelligt, men vores udligning både på skattesiden og på udgiftssiden er jo ikke en 100 pct.s udligning, men en delvis udligning.

Hr. Thor Pedersen vil stadig væk lade, som om kommunerne mere eller mindre selvfor skylt er kommet i de økonomiske vanskeligheder, som regeringen skaber for dem.

Agerschou (SF):

Forslaget indeholder den endelige og omberegnete fastsættelse af de bloktilskudsnedskæringer, folkettinget vedtog i december, altså en omfordeling blandt kommunerne, som hr. Henning Rasmussen nu har været meget inde på i diskussionen med venstres repræsentant.

Samtidig indeholder forslaget den efterhånden vanemæssige nye nedskæring af bloktilskuddene for 1986, denne gang på 3 mia kr., heraf 2,3 mia kr. for primærkommunernes og 0,7 mia kr. for amtskommunernes vedkommende.

Nok en gang begrundes nedskæringerne med, at der er tale om et konjunkturbetinget overskud, som det også blev fremhævet fra flere sider i december, hvor dette udtryk første gang blev lanceret i forbindelse med kommunernes økonomi, så der er tale om et elastikbegreb. Finansministeren kan til enhver tid trække et eller andet tal op af sin hat og beslutte, at der er tale om et konjunkturbetinget overskud. Der er ikke tale om et objektivt begreb, og det er såmænd heller ikke meningen, selv om man i lovforslagets bemærkninger lader, som om det er tilfældet.

Det bliver spændende at se, hvad regeringen agter at gøre, når bloktilskuddene på et eller andet tidspunkt er helt forsvundet. Hvordan vil man så lægge sin klamme hånd på kommunernes økonomi? Adskillige kommunalpolitikere, jeg har talt med, frygter, at staten så vil opfinde en ny skatteform, nemlig at kommunerne skal til at betale statskat, og det skulle såmænd ikke undre os. At der

vil blive foretaget en eller anden form for skarpretterangreb, er der nok ikke tvivl om.

For hvis man skulle være i tvivl om regeringens egentlige hensigt, nemlig en stadig mere central styring af kommunernes økonomi, skal man blot studere bemærkningerne til dette lovforslag. Et eller andet sted diskuteres på baggrund af finansieringsudvalgets betænkning, hvilken model der skal bruges, når nu regeringen har besluttet, at kommunerne skal have et uændret aktivitetsniveau, og når regeringen samtidig har besluttet, at der skal inddrages beløb.

Det kan ske enten ved en nedsættelse af de kommunale skattesatser, som så skal modsvares af tilsvarende statslige skatteforhøjelser, eller ved en reduktion af bloktilskuddene. Modellerne kaldes henholdsvis skattemodellen og tilskudsmodellen. Efter finansieringsudvalgets opfattelse har de to modeller den samme finanspolitiske virkning. Hvorfor vælger regeringen så at nedsætte bloktilskuddene? Det fremgår med al ønskelig tydelighed af bemærkningerne:

»Regeringens væsentligste argument for tilskudsmodellen er, at den er et mere effektivt middel til at styre kommunernes økonomi.«

Det er klar tale. Når man kan vælge mellem to måder at gøre tingene på, som har samme virkning, vælger man den, der mest effektivt kan kvæle kommunernes økonomiske selvforvaltning. Det har været regeringens hensigt gennem tre år, og det vil det blive ved med at være, lige så længe denne regering har magten.

Lovforslaget indeholder endvidere en særlig støtte til Københavns kommune under visse betingelser, som der står mellem to tankestreger i bemærkningerne. Til gengæld for tilskuddet skal Københavns kommune opføre sig ordentligt, med andre ord gøre, hvad indenrigsministeren siger. Guderne skal vide, at der er meget, der kunne og burde ændres i Københavns kommune, men hvis det skal ske efter indenrigsministerens pegepind, vil det blot gøre problemerne for befolkningen større.

Sådan som vi vurderer det, er der faktisk tale om, at indenrigsministeren er på vej med de første skridt til at sætte København under almindelig central statsadministration fra et eller andet kontor i ministeriet.

[Agerschou]

I modsætning til hr. Thor Pedersen, som altid er klar med spankingpisen, når talen falder på København, vil SF gerne være med til at støtte Københavns kommune på baggrund af de specielle problemer, vi mener kommunen har som storby.

Men i øvrigt kan vi ikke på nogen måde medvirke til, at dette lovforslag gennemføres.

Ole Vig Jensen (RV):

Det skal ikke skjules, at det radikale venstres medvirken under forhandlingerne med regeringen om en konjunkturregulering af den kommunale økonomi fra 1986 for vort vedkommende var afhængig af, at vi fik aftalt retningslinjerne for et nyt kommunalt finansierings- og udligningssystem.

Vi har lagt afgørende vægt på, at de evindelige årlige livtag – og nogle opfatter det som slagsmål – der har været mellem kommunerne og staten, skulle afløses af noget mere konstruktivt og frugtbart, og vi lægger derfor afgørende vægt på, at regeringen og det radikale venstre er blevet enige om at søge gennemført et nyt finansierings- og udligningssystem fra 1. januar 1987, selvfølgelig efter den sædvanlige praksis for lovgivning her i folketinget og i øvrigt efter forhandling med de kommunale organisationer.

Jeg siger ikke dette for at angribe bloktilskudssystemet, som jeg tror på mange måder har virket tilfredsstillende, når man ser bort fra, at vi igennem mange år jo har maltrakteret systemet ved til stadighed at gennemføre beskæringer. Jeg minder i al stilfærdighed om, at det er en tradition, der er indledt af socialdemokratiske regeringer, at det var en måde at regulere den kommunale økonomi på, når den skulle tilpasses og indpasses i samfundsøkonomien.

Den linje har vi fortsat, og som der altid har kunnet rejses kritik af den måde at gøre det på, er der også blevet det denne gang, og det er i og for sig ikke uforståeligt. Men nu er vi altså nået til et tidspunkt, hvor det, om alt går vel, er sidste gang, vi skal debattere en bloktilskudsreduktion.

Under de omstændigheder har det radikale venstre accepteret, at vi også for 1986 foretager konjunkturreguleringen ved en reduktion i bloktilskuddene. Det vil også være velkendt, at vi har gjort os til talsmænd for, at det vil kunne ske på en anden måde, nemlig

via det, vi kalder skattemodellen. Det har vi været meget optaget af, og det annoncerede vi også som et klart radikalt ønske, da vi sidst havde denne sag til debat i folketinget, men i og med at der nu er et fælles ønske – og forhåbentlig vil flere tilslutte sig – om, at vi får et nyt finansieringssystem fra 1. januar 1987, må vi erkende, at det ville være uhenigtsmæssigt at bruge skattemodellen for 1986, og derfor har vi accepteret, at vi her endnu en gang – og altså sidste gang – bruger reduktionsmodellen.

Vi lægger også vægt på, at vi i forbindelse med udformningen af 1986-reduktionen og tilpasningen af 1985-reduktionen gør det på et forbedret og mere retfærdigt grundlag. Det gør vi ved at bruge den befolkningskorrigerede vækst i beskatningsgrundlaget.

Det var vi allerede inde på, da vi drøftede denne sag sidste år, men da var der enighed om, at det ikke var en model, der var anvendelig, hvis den skulle bruges år efter år, fordi den jo så ikke ville tilskynde kommunerne til at gennemføre en effektiv ligning, hvis de aldrig fik noget ud af at gøre det bedre end hidtil.

Men nu, hvor der er tale om, at det er sidste gang, og hvor det bliver over en to års periode, vi skal foretage reduktioner i bloktilskuddene, er det acceptabelt at bruge den befolkningskorrigerede vækst i beskatningsgrundlaget, og det vil ske efter det foreliggende forslag, hvilket vi mener alt andet lige er en bedre og mere retfærdig måde at gøre det på.

Der er også i dette forslag taget stilling til Københavns kommunes problemer. Det radikale venstre har hele tiden klart tilkendegivet, at vi var indstillet på at hjælpe Københavns kommune under forudsætning af, at Københavns kommune selv ville bidrage til – og vi har vist føjet til: gå i spidsen for – den sanering af Københavns kommunes økonomi, som nu engang er nødvendig. Det foreliggende lovforslag lægger også op til, at det skal ske. Her er på den ene side tale om en håndsækning til Københavns kommune, som kan give den tid til at komme igennem den omstilling, der skal til for at få tilpasset udgiftsniveauet til indtægtsgrundlaget i Københavns kommune. Her ligger altså helt klart nu en udfordring, men jo også en opfordring til Københavns kommune om at tage fat på at løse egne problemer.

[Ole Vig Jensen]

Det er rigtigt, som det er sagt tidligere, at Københavns kommune i det seneste par år har gennemført ikke ubetydelige besparelser i den kommunale økonomi, men man er kommet meget sent i gang, og det gør altså, at opgaven bliver så meget sværere. Det skal siges, at der fremover altså er behov for en virkelig dynamisk kommunalpolitik i Københavns kommune, hvis den håndsrækning, der nu også gives her fra statens side, skal føre til en varig løsning af hovedstadens problemer. Det har vi et stærkt ønske om vil kunne ske.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg vil sige følgende til hr. Ole Vig Jensen: når det nu er aftalt med regeringen, at der skal indføres et nyt kommunalt finansierings- og udligningssystem fra den 1. januar 1987, hvorfor skal vi så senere i dag behandle et lovforslag, der ændrer den gældende byrdefordeling med virkning fra den 1. januar 1987? Har det overhovedet nogen mening?

Hr. Ole Vig Jensen siger, at det er socialdemokraterne, der er begyndt med at regulere den kommunale økonomi ved beskæring af bloktilskuddene.

Efter min overbevisning er der imidlertid de væsentlige forskelle på det, der sker nu, og det, der var lagt op til dengang, dels at det skulle forhandles og der skulle opnås enighed med kommunerne, dels at regeringen ville tage sit medansvar for de indgreb, det førte til – det var det, man dengang kaldte krone-til-krone-princippet – man skulle ikke bare skære ned og overlade alle besværlighederne til de kommunale råd.

Så siger hr. Ole Vig Jensen, at det er sidste gang, vi skal diskutere bloktilskudsreduktion. Jeg kan da forstå på aftalen, at vi til 1. februar 1986 skal diskutere en gigantisk bloktilskudsreduktion. Så skal tilskuddene nemlig helt forsvinde. Det kommer vi da ikke uden om er en folketings sag.

Hr. Ole Vig Jensen siger videre, at det skal forhandles med de kommunale organisationer. Ja, deroverfor er der jo nogle, der trækker på skulderen og siger: det skal vel være efter den recept, som vi har set de seneste gange, nemlig at man bare fortæller, hvordan det skal være.

Til sidst vil jeg gerne spørge hr. Ole Vig Jensen, om alt det, der siges og skrives om en lang række hovedstæder verden over, som har ganske betydelige økonomiske vanskeligheder, slet ikke gør noget indtryk. Mener hr. Ole Vig Jensen virkelig, at det, der skal til, er, at man i Københavns kommune med det svigtende indtægtsgrundlag bare skal skære sine udgifter ned svarende dertil?

(Kort bemærkning).

Ole Vig Jensen (RV):

For at tage det sidste først: jo, jeg har også hæftet mig ved, at andre storbyer, hovedstæder, rundt omkring i verden har problemer, der kan sammenlignes med Københavns, eller man kunne måske sige, at Københavns problemer i en vis udstrækning kan sammenlignes med andre hovedstæders problemer. Det har vi heller ikke afvist, og det er vel også grunden til, at vi hele tiden har sagt, at vi er indstillet på at hjælpe Københavns kommune dér, hvor man klart kan bevise, at Københavns kommune har problemer, der ikke ligner andre byers problemer i Danmark. Det er det, vi er på vej til at gøre med dette forslag, som jo i øvrigt også indeholder forslag om noget, som jeg mener vi i lang tid har efterlyst som ønskeligt at få gennemført, nemlig mulighed for en kommunal beskatning af de statslige ejendomme i det københavnske område såvel som andre steder. Det ved vi betyder en hel del for København.

Det er også interessant, at der nu gøres overvejelser om, at man, når det gælder konstanthjælp og andre sociale ydelser, kan forpligte hjemstedskommunen i en periode til at betale de sociale ydelser, der måtte blive for tilflyttere til Københavns kommune og andre byer i Danmark, hvis problemer på det felt kan sammenlignes med Københavns. Jeg mener faktisk, at der gøres en hel del for nu mere grundlæggende at hjælpe Københavns kommune.

Jeg tror, hr. Henning Rasmussen brugte det udtryk, at vi nu går i gang med en gevaldig bloktilskudsreduktion i februar 1986. Ja, det er der jo faktisk lagt op til med det lovforslag, man har bebudet skal fremsættes, men hr. Henning Rasmussen skal være opmærksom på, at det også klart er meningen, at man, i den udstrækning der bliver tale om

[Ole Vig Jensen]

af den grund at forhøje den kommunale beskatning, tilsvarende skal nedsætte den statslige beskatning, sådan at man altså skal bevare neutralitet imellem stat og kommune vurderet for den enkelte borger. Så på den måde kan man altså på ingen måde sammenligne det med det, der foregår nu, og som i øvrigt, vil jeg fortsat hævde, ikke adskiller sig fra, hvad socialdemokratiske regeringer har gjort, når de havde ansvaret, jeg havde nær sagt i vanskeligere situationer end den, kommunerne står i i øjeblikket.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Betyder det, hr. Ole Vig Jensen sagde for lidt siden om bloktilskudsbeskæringer i fremtiden og om, at statsskatten skulle sættes ned svarende til kommuneskatten, at det ikke er meningen efter den 1. januar 1987 netto at spare på statens budget ved hjælp af omlægninger i byrdefordelingen i forhold til kommunerne? Opgiver staten at spare via kommunekasserne efter 1. januar 1987?

(Kort bemærkning).

Ole Vig Jensen (RV):

Her var først og fremmest tale om i forbindelse med sådan en omlægning, hvor vi afskaffer bloktilskuddene, som de er kendt nu, at sikre, at det ikke giver den enkelte borger ændrede vilkår.

Derimod mener jeg selvfølgelig, at staten fortsat må kunne sikre, at den kommunale økonomi tilpasses samfundsøkonomien. Men i den forbindelse vil jeg minde hr. Henning Rasmussen om, at vi har endda meget gode erfaringer for, at henstillinger, som bygger på aftaler mellem staten og de kommunale organisationer, altid har virket overordentlig tilfredsstillende.

Jeg er enig med hr. Henning Rasmussen i det, han sagde i sit første indlæg, nemlig at de folkevalgte er ansvarlige, også når det gælder samfundsøkonomi, og derfor er jeg ikke spor betænkelig ved, at man fortsat kan bygge meget på aftaler og henstillinger mellem de kommunale organisationer og staten.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Mit spørgsmål lød: vil staten fra 1. januar 1987 undlade at spare via kommunekasserne? Det spørgsmål fik jeg ikke noget svar på.

(Kort bemærkning).

Ole Vig Jensen (RV):

Jeg kan henvise til, hvad vi har sagt ved andre lejligheder, hvor vi diskuterede, under hvilken form man skulle søge at tilpasse den kommunale økonomi til samfundsøkonomien. Jeg går i øvrigt ud fra, at hr. Henning Rasmussen og hans parti, ganske som det gælder et meget stort flertal af kommunalpolitikere her i landet, fuldt ud erkender og accepterer nødvendigheden af, at den kommunale økonomi må tilpasses og indpasses i samfundsøkonomien. Jeg tror på, at det er muligt gennem den sædvanlige praksis, gennem henstillinger og aftaler, at sikre det.

Men herudover er der jo netop mulighed for at bruge skattemodellen, sådan som vi har gjort os til talsmænd for, hvis det er nødvendigt yderligere at bremse i den samlede offentlige økonomi.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Vi kan jo få mange korte bemærkninger ud af det, når jeg, hver gang jeg stiller et spørgsmål, får svar på noget helt andet.

Jeg spørger én gang til: er det tanken fra 1. januar 1987, at staten ikke længere vil formindske sit underskud ved hjælp af kommunale besparelser, dvs. besparelser på statens tilskud til kommunerne?

(Kort bemærkning).

Ole Vig Jensen (RV):

Det skal så også blive den sidste, for hr. Henning Rasmussen kan selvfølgelig ikke få mig til at stå her og sige, at vi også fra januar 1987 skal gøre indgreb i de kommunale kasser. Jeg har tillid til, at den styring af den kommunale økonomi, som formentlig også til den tid vil være nødvendig, kan ske på den måde, som jeg tidligere har omtalt. Det behøver ikke at være et indgreb direkte i de kommunale kasser.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

[Henning Rasmussen]

Jeg må konstatere, at de årlige slagsmål om bloktilskuddenes størrelse nok skal høre op, men at de så formentlig skal erstattes af slagsmål om størrelsen af andre former for tilskud. Komediten fortsætter.

Lenger (VS):

Der findes jo en lang række kommuner, som i forvejen skylder staten penge på baggrund af de love, der tidligere er vedtaget om bloktilskuddene, og nu kommer så dette lovforslag oveni og gør ondt værre for en lang række af netop de kommuner, der i forvejen har problemer.

Den tilforladelige efterfølgende regulering, som ministeren så flot lover i bemærkningerne, vender i virkeligheden omvendt. Den skaber usikkerhed, og den skaber mindre aktivitet, og det betyder to ting i kommunerne.

Det betyder for det første, at man er nødt til at udsætte dækningen af det anlægsbehov, som er opsamlet gennem mange år. Man står i en planlægningsusikkerhed, og man ved ikke, hvad det egentlig ender med; man er derfor nødt til at tage højde for, at man måske står ringere nogen tid fremme, end man ellers ville gøre.

For det andet fører det til en likviditetsforøgelse, ikke på grund af regeringens politik, så ministeren kan kalde den konjunkturbestemt, men derimod på grund af en mindre aktivitet, som man tvinger kommunerne til ud fra nogle økonomiske overvejelser.

Men hvad enten den skyldes det ene eller det andet, er jeg overbevist om, at ministeren vil komme bagefter og bruge en forøget aktivitet af den grund som et bevis på, at hun havde ret, og derfor er det en selvforstærkende virkning, vi er ude i, når ministeren bruger disse metoder. Kommunernes anlægsbehov er efterhånden påtrængende. Der er mange byggearbejder, som burde være sat i gang for længst, der er mange trafikantlæg, der er mange institutioner, der er mange former for vedligeholdelse, der er mange former for modernisering, som har opsamlet sig i den tid, der er gået, og som aktuelt viser sig som et større behov for at afholde driftsudgifter i de enkelte kommuner. Det vil sige, at det i virkeligheden er nogle ganske dyre besparelser og ganske dyre udsættelser, som

man har påtvunget kommunerne med den stadige forringelse af deres økonomi.

Ministerens forudsætning for hele dette indgreb ved vi allerede ikke holder. To procent i pris- og lønstigninger, siger ministeren i bemærkningerne. Det kan godt være den passer på lønstigningerne; det kommer lidt an på, om regeringen får held til at føre sin økonomiske politik igennem over for de offentligt ansatte, men vi ved i hvert fald, at den ikke passer på prisstigningerne, og dermed falder selvfølgelig også forudsætningen om 2 pct. i pris- og lønstigninger, som det hele bygger på. Men hvad det så bliver, ved man jo ikke, og derfor står kommunerne på herrens mark.

Der er to ting i forslaget, jeg særlig vil fremhæve. Den ene er, at ministeren har lagt særlig vægt på at finde en model, som betyder, at der er en kommunal tilskyndelse til effektiv skatteligning, og at kommunen samtidig fremmer erhvervs- og beskæftigelsesudviklingen.

Problemet er bare, at de to hensyn strider mod hinanden. Enhver ved, at den kommune, der gennemfører en effektiv skatteligning, ikke har et godt ry blandt de erhvervs virksomheder, der overvejer at placere sig i kommunen. Hvad værre er: vi synes, det er en meget dårlig idé set ud fra en samlet planlægningsvurdering, at man lader kommunerne slås indbyrdes om, hvem der skal have hvilke arbejdspladser. Det er en meget dårlig idé, og det kommer ikke rigtig nogen til gode, men det betyder ud fra et del-og-hersk-princip, at det kommer en masse til skade.

Den anden bemærkning, jeg særlig vil tage op, er spørgsmålet om Københavns kommune, hvor ministeren vil udvide lånerammen en smule og samtidig give et særligt tilskud. Det er for lidt, hvad ministeren vil give, men hvad værre er: ministeren vil forsøge at tvinge Københavns kommune til at demontere sig selv. Hun kræver en realvækst, der er minus 2 pct., og den vil, efter hvad der er sket på serviceniveauet i Københavns kommune i de foregående år, føre til en ganske alvorlig situation, f.eks. på det sociale område og på hospitalsområdet, hvor det allerede er alvorligt, på ældreområdet, på vedligeholdelsesarbejderne, på skoleområderne og meget mere.

Den måde at spise Københavns kommune af på er i virkeligheden værre end ingenting, fordi den tvinger Københavns kommune ned

[Lenger]

på et serviceniveau, der ligger langt ud over ansvarlighedens grænse. Det, som ministeren er ude på, er tilsyneladende primært at sikre sig en undskyldning for at lade stå til, fralægge sig ansvaret og sige, at nu har hun gjort noget, hvilket hun altså ikke har, men sådan kan det komme til at se ud med dette forslag. Det, ministeren i virkeligheden gør ved Københavns kommune, er at bede overborgmester Egon Weidekamp om at begå harakiri, hvorefter hun lover at komme med en hovedpinetablet for at afbøde virkningen, når han har gjort det.

Poulsgaard (FP):

Fremskridtspartiet har det grundsynspunkt, at de kommunale udgifter skal ned sættes ganske kraftigt. Men de kommunale udgifter, der bliver tilbage, bør af hensyn til retfærdigheden i forholdet mellem kommunerne stort set finansieres gennem statstilskud og ikke gennem kommunernes skatteudskrivning på vidt forskelligt økonomisk grundlag.

Men det er ikke det, regeringen og de radikale vil; de fortsætter med at lade udviklingen gå lige i den modsatte retning, og derfor står fremskridtspartiet skeptisk over for, hvad der på dette område kommer fra det nuværende folketingsflertal.

Efter vor mening skulle man først og fremmest sørge for at pålægge kommunerne at holde igen med deres udgifter, og med det formål for øje fremsatte vi i 1984 lovforslag nr. L 165 om de kommunale skatter for 1984. Det skulle man have vedtaget, men det blev der ingenting ud af, og derfor står vi med problemerne i dag.

Men der er i hvert fald én ting, jeg kan sige ganske klart, og det er, at fremskridtspartiet synes, det er fuldstændig umoralsk at give en af de bedst stillede kommuner, nemlig Københavns kommune, det tilskud, den får.

Nu hørte vi debatten mellem hr. Henning Rasmussen og hr. Thor Pedersen, men hr. Thor Pedersen er en pæn mand, der ikke tør sige sandheden. Sandheden om Københavns kommune er den, at de har frådset ud over alle grænser. Alle statistikker viser, at der er mange flere ansatte pr. indbygger i Københavns kommune, end der er i andre kommuner i landet.

Hvad er det for nogle behov, man har dér, som man ikke har i andre kommuner? Det røde flertal, der regerer København, og som Gud forbyde nogen sinde skulle få magten rigtigt her – altså S, SF og VS – har kun én model, og det er at pøse penge ud; at spare kan simpelt hen ikke lade sig gøre for dem. De kommer rendende her og siger, at mange dårligt stillede kommuner skal finansiere deres ødslen. Det er grove løjer, for Københavns kommune er jo ikke nogen fattig kommune; man kan ikke sammenligne København med mange andre hovedstæder.

Prøv at se, hvad København har af indtægter fra banker, forsikringsselskaber og store virksomheder, der har adresse i København; de har virkelig mange penge, København ligger f.eks. inde med 20.000 lejligheder, som man kunne sælge, og hvad med den håndværkerafdeling, man har i Københavns kommune, og som overhovedet ikke kan konkurrere med de private på nogen områder? Der var virkelig steder nok at tage fat på. Det er simpelt hen for dårligt, at ministeren kommer rendende her og vil have folketinget til at give det forkælede København nogle flere penge. De har godt af at opdage, hvad det er, der sker, når de røde får lov til at regere.

Stavad (S):

Jeg vil gerne fra dette lovforslag bringe et enkelt element frem, som måske kan synes lille i den store sammenhæng. Men ikke desto mindre må jeg sige, at der faktisk er inkorporeret et forligsbrud i ministerens lovforslag. Man kan ganske vist ikke finde ud af det ved at læse selve lovforslaget og bemærkningerne til det, men ad andre kanaler har vi fået oplyst, at ministeren under posten besparelser i forbindelse med lov- og cirkulæreprogrammet har inkorporeret en besparelse som følge af omlægningen af befodringsfradraget på skatteområdet på 10 mill. kr. og en besparelse som følge af den fremrykkede årsopgørelse på 40 mill. kr.

Socialdemokratiet, regeringen, det radikale venstre og SF har indgået et forlig om befodringsfradraget. Vi var enige om, at de besparelser, de kommunale skatteforvaltninger måtte få som følge af, at man fik en lettere ligning i forbindelse med befodringsfradraget, skulle bruges til en forstærket lignings-

[Stavad]

indsats i kommunerne. Det fremgår både af bemærkningerne til ministerens lovforslag og af den ligningsplan, som man har sendt ud, og som jeg går ud fra at også skatteministeren og regeringen står bag, men samtidig henter man beløbene ind fra kommunerne.

På samme måde med årsopgørelsen: dér henter man 40 mill. kr. Det betyder, at man i de kommunale skatteforvaltninger skal afskedige 300-350 mennesker, så man ikke har mulighed for at gennemføre den forstærkede ligningsindsats, som jeg troede vi var enige om, samtidig med at der sættes meget store spørgsmålstegn ved, om man allerede for 1986 får de gevinster.

Det er også baggrunden for, at skatteministeren senere skal i samråd i skatte- og afgiftsudvalget. Jeg vil gerne spørge ministeren, om han vil ændre i hvert fald det punkt, altså om ministeren er parat til at overholde det forlig, som socialdemokratiet har indgået med regeringen.

Jeg vil også gerne spørge det radikale venstre, hvor stærkt det radikale venstre er bundet i denne sag. Jeg tror, at det radikale venstre og socialdemokratiet på dette område er fuldstændig enige i, at de ressourcer, kommunerne får frigivet som følge af et forbedret skattesystem, skal bruges til en forstærket ligningsindsats, for det er vi enige om at der er behov for.

Der er store, tunge selvangivelser, som ikke i dag bliver lignet tilstrækkelig effektivt, og derfor har vi været enige om, at vi skulle have kanaliseret ressourcerne derover, og at det samlet ville give både staten og kommunerne en bedre økonomi. Derfor er det, hvis jeg må sige det direkte, en tåbelig måde at spare på, hvis kommunerne vælger at gennemføre besparelserne i skatteforvaltningerne, som der er lagt op til af regeringen.

Jeg vil gerne spørge det radikale venstre, om det radikale venstre ikke er enig i, at vi har indgået det forlig, og at det skal holdes, således at disse besparelser under alle omstændigheder må ud af dette lovforslag både for at få rimelighed i forhold til den praksis, der er i kommunerne, og i forhold til de muligheder, man har, og for at overholde det forlig, der bliver indgået.

Jeg har tidligere hørt repræsentanter for regeringspartierne her fra talerstolen tale meget om forlig og forligsbrud i situationer, hvor der kunne sættes meget større spørgs-

målstegn ved, om det var det, der var tilfældet. Hvorfor er der uoverensstemmelse mellem det, regeringen sender ud til kommunerne, og de besparelser, som man nu pålægger kommunerne?

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg tror, hr. Stavad må være gået forkert, for det er da ikke den debat, vi skal føre her i dag. Når det ikke står i bemærkningerne, har det sikkert den forklaring, at tingene skal drøftes andre steder, og når tingene er drøftet andre steder, skal vi nok tage de efterfølgende forhandlinger med kommunerne om, hvad grundlaget skal være. Jeg synes derfor, hr. Stavad skal gemme sit krudt, til han skal tale med skatteministeren, og så må man i skatteudvalget se at finde ud af den sag; det er i hvert fald ikke det, der er til drøftelse her i dag, og det har intet med dette lovforslag at gøre.

Gennemførelsen af dette forslag er en væsentlig forudsætning, hvis regeringens økonomiske politik skal lykkes. De offentlige udgifter ved vi alle sammen – det tror jeg i hvert tilfælde et stort flertal herinde kan være enig om – skal holdes i ro. Derfor er målsætningen for kommunerne også i fremtiden, sådan som den har været i de foregående år, uændret aktivitetsniveau ved uændret skat, når vi tager kommunerne under ét.

Det er også en tankegang, de kommunale organisationer har tilsluttet sig i år som tidligere år.

Jeg lagde mærke til, at hr. Henning Rasmussen postulerede, at der skulle være et skisma mellem kommunerne og regeringen. Jeg tror, det mere er et postulat end en realitet. I hvert tilfælde vil jeg gerne her, sådan som jeg har gjort på kommunkontaktudvalgsmøderne for nylig, takke kommunerne for den forståelse, de har udvist for, at dette niveau og denne tankegang holdes. Det er til gavn for os alle sammen, og udviklingen i de kommunale budgetter og regnskaber navnlig i de senere år har også vist, at der er stor forståelse for sammenhængen mellem kommunernes økonomi og landets økonomi.

Jeg synes, at ordførerne i den debat, der har været her i dag, i meget høj grad har overset det, som i virkeligheden er meget væsentligt i dette lovforslag, nemlig det langsigtede i det. Det er rigtigt, som hr. Ole Vig

[Indenrigsministeren]

Jensen har sagt det, at regeringen og de radikale er blevet enige om at søge et nyt finansieringssystem gennemført fra 1987. Det synes jeg faktisk var nok så perspektivrigt, og jeg undrer mig sådan set over, at det ikke har optaget ordførerne mere, end det har.

Regeringen vil drøfte disse ting i efteråret og efter forhandling med de kommunale organisationer fremsætte et lovforslag i februar måned 1986 på basis af et debatoplæg, som vi vil udsende til kommunerne ved årsskiftet, sådan at man kan få lejlighed til at diskutere det nye system. I bemærkningerne kan man studere, hvordan det skal foregå.

I forbindelse med hr. Henning Rasmussens og hr. Ole Vig Jensens diskussion om sammenhængen mellem kommunernes økonomi og statens økonomi kan jeg sige, at det er en klar forudsætning for gennemførelsen af et sådant system, at kommunernes samlede aktivitet indpasses i de samfundsøkonomiske rammer, som regeringen og folketinget opstiller, sådan at vi til stadighed har denne sammenhæng mellem kommunernes økonomi og statens økonomi. Heri er intet nyt, og det siger i virkeligheden også sig selv. Jeg tror også, at hr. Henning Rasmussen, hvis han sad i regeringen, ville være ganske enig med mig i, at en sådan sammenhæng er ganske nødvendig.

Som sagt tror jeg, det mere er et postulat eller en politisk agitation, når hr. Henning Rasmussen taler om det dårlige samarbejde mellem kommunerne og regeringen. Selvfølgelig er man ikke i alle tilfælde enige om den måde, regeringen gennemfører disse ting på. Det ville vel i og for sig også være utroligt, hvis kommunerne syntes, den facon, vi gjorde det på, var mægtig god, for som hr. Henning Rasmussen ved, er det jo en helt anden situation, når man uddeler stadig større bloktilskud, end når man bliver nødt til at sige, at der ikke er økonomisk mulighed for til stadighed at øge bloktilskuddene, når kommunerne er i stand til at holde uændret aktivitetsniveau uden disse meget store statstilskud.

Hr. Henning Rasmussen udtalte, at kommunerne ikke tror på, at regeringens pris- og lønskøn er rigtige. Det er en gammel diskussion, som jeg også tror hr. Henning Rasmussen har kendt til. Jeg skal dog for en ordens skyld sige, at det i de senere år har vist sig, at regeringens pris- og lønskøn har været rigtigere end de skøn, som kommunerne har

foretaget. Endelig er der jo i den lovgivning, vi fik gennemført sidste år, lavet den jordskælvsklausul, at der efterfølgende sker en regulering over for kommunerne, hvis regeringen har taget fejl, så det synes jeg alt i alt at kommunerne kan være overordentlig tilfreds med.

Hr. Henning Rasmussen sagde, at beskæringerne virker skævt. Jeg kan næsten anbefale hr. Henning Rasmussen at læse finansieringsudvalgets betænkning om de overvejelser, man har haft i finansieringsudvalget om en anden måde at gøre tingene på; det ville da være lykkeligt, hvis man kunne ramme så rimeligt som muligt.

Hr. Henning Rasmussen påstod, at nogle borgmestre siger, vi intet overskud har. Nej, men som, jeg tror, det var hr. Thor Pedersen sagde: også de steder, hvor der er et underskud, er dette underskud mindre i dag, end det ville have været, hvis den økonomiske politik ikke var blevet gennemført.

Hr. Henning Rasmussen var også inde på, at man skulle tage de steder fra, hvor der rent faktisk er overskud. Jeg tror ikke, hr. Henning Rasmussen helt har gennemtænkt dette eller i hvert fald helt har studeret finansieringsudvalgets rapport om, hvad der ville ske, hvis man gik ind i en sådan detailstyring af kommunerne og tog fra dem, der havde overskud. Det ville nemlig betyde, at indenrigsministeriet og den enkelte kommune ustandselig skulle diskutere, om det niveau, man havde lagt sig på, var det rigtige. Jeg tror, vi dér kommer ud i en detailstyring, som hverken hr. Henning Rasmussen eller regeringen kunne acceptere.

De kommuner, der fik henstand, skal nu betale, sagde hr. Henning Rasmussen. Ja, det skal de naturligvis. De har nu haft længere tid til den omstillingsproces, som vi har bedt alle andre kommuner om at deltage i, og derfor er det nu rimeligt at kræve de penge, som kommunerne hele tiden har vidst skulle falde.

Jeg er glad for fru Karen Højte Jensens tilslutning til netop vækstmodellen. Vi har med lovforslaget her gjort os umage for at lave en model, som i højere grad kom kommunernes øjeblikkelige vækst i møde, sådan at man i hvert tilfælde ikke kunne sige, at de tal, vi gik ud fra, var gamle, for det er højaktuelle tal.

[Indenrigsministeren]

Jeg lægger megen vægt på hr. Thor Pedersens udtalelse om, at det langsigtede mål med dette her er uændret aktivitet ved uændret skat; som hr. Thor Pedersen sagde, er der faktisk her ikke tale om nedskæringer. Det er nødvendigt, at vi understreger det igen og igen. Tænk, hvis det kan lykkes i Danmark at rette op på vores økonomi i samarbejde med kommunerne, uden at der er tale om en sænkning af aktivitetsniveauet, når vi tager kommunerne under ét.

Jeg er meget enig i, at vi ofte fremstiller disse forhold forkert, for vi taler, som om regeringen nu kommer og henter pengene op af kommunernes kasser. Det er jo rent faktisk ikke tilfældet. Det, der er tale om her, er, at man udbetaler et mindre statstilskud, end man ellers ville have gjort, fordi kommunerne med det mindre statstilskud alligevel er i stand til at holde uændret aktivitetsniveau ved uændret skat.

Hr. Agerschou vil jeg bare henvise til bemærkningerne i lovforslaget, som faktisk trækker nogle langsigtede mål frem for, hvordan vi forestiller os et system for 1987 og videre frem.

Hr. Ole Vig Jensen vil jeg gerne takke for tilslutning og for gode forhandlinger om den langsigtede løsning, som jeg også synes der er meget perspektiv i.

Jeg tror, vi før har diskuteret, at målsætningen er uændret aktivitetsniveau ved uændret skat for kommunerne som helhed. Hr. Lenger var inde på, at nogle kommuner har planer, som de gerne ville have gennemført, men som de ikke kan gennemføre. Det er klart, at denne målsætning om uændret aktivitetsniveau ved uændret skat betyder, at kommunerne må foretage nogle omstillinger, ligesom vi må inden for alle andre områder i disse år. Men endelig betyder det uændrede aktivitetsniveau ved uændret skat taget for landet som helhed også noget andet, nemlig at hvis én kommune føler, at niveauet skal sættes lidt højere, ja, så modsvars det af, at en anden kommune går den anden vej. Dette har faktisk, til trods for at det lyder utrolig indviklet, kunnet lade sig gøre på det smukkeste i de år, der er gået.

Hr. Lenger syntes, det kun var en smule, vi hjalp Københavns kommune. Det synes jeg er et utroligt udtryk, for der er faktisk tale om for 1986, at vi udvider kommunens låneramme med 500 mill. kr. – det er vel selv

i hr. Lengers husholdning lidt mere end en smule – og at vi desuden over en 5-årig periode giver kommunen 300 mill. kr. om året, ganske vist under nogle ganske særlige forudsætninger. Det skulle være et udtryk for, at regeringen nu har gjort noget, sagde hr. Lenger. Ja, det er korrekt forstået. Nu har regeringen gjort noget, og så må Københavns kommune selv gøre resten. Jeg er glad for, at det er forstået sådan, for det er lige præcis det, der er meningen med hjælpen til København.

Jeg skal gøre et par bemærkninger i øvrigt om hjælpen til Københavns kommune.

Det har været nævnt, at man ikke syntes, det var så attraktivt, at denne hjælp skulle betales af andre kommuner, både af dem i hovedstadsområdet og de øvrige. Hovedstadsområdet skal bære sin del af dette, fordi det er det område, som har størst glæde af København som hovedstad, fordi den ligger så nær, men også andre kommuner kan vel have interesse i, at vi har en hovedstad, der har de kvaliteter, som vi nu mener at en hovedstad skal have, og derfor har vi fundet det rigtigt at lade alle kommuner betale dette særtilskud til København. Jeg skal i øvrigt i parentes bemærke, at det også er sket, at Københavns kommune har betalt til andre vanskeligt stillede kommuner ude i landet.

Jeg tror, det var hr. Ole Vig Jensen, ellers var det en af de andre ordførere, der sagde, at det er en udfordring og en opfordring til København. Det er ganske rigtigt, at regeringen med dette har sagt til København: nu giver vi jer en håndsækning, men så må I i øvrigt selv.

Det er nemlig ganske nødvendigt, som hr. Poulsgaard også var inde på, at Københavns kommune gør sig nogle overvejelser over, hvordan fremtiden, også økonomisk, skal se ud. Hr. Poulsgaard var inde på en række områder, hvor kommunen med lethed kunne tage fat selv, og jeg tror, hr. Thor Pedersen var inde på det samme.

Jeg er ganske enig i en række af de betragtninger. Københavns kommune er ikke nogen fattig kommune, men der kunne være tale om, at der manglede nogle politiske beslutninger, og der kunne også være tale om, at man var kommet for sent i gang, som det også har været nævnt nogle gange her, og det er i og for sig beklageligt. Men situationen er altså sådan, og regeringen har skøn-

[Indenrigsministeren]

net, at for at få noget ordentligt og langsigtet ud af det laver vi en kombination, hvor vi hjælper, men til gengæld siger til kommunen: nu må I også trække selv.

Jeg skal i den forbindelse sige, at et af problemerne i Københavns kommune kunne være den styreform, man har. Den har ofte været diskuteret, og det giver mig anledning til her at sige, at jeg agter i sommerens løb at sætte et udvalgsarbejde i gang, som skal se på, hvordan Københavns styrelse kunne ændres på en sådan måde, at det måske kunne virke mere hensigtsmæssigt. Det er en ting, jeg har drøftet også med Københavns kommune, og man er dér interesseret i et sådant udvalgsarbejde, hvad jeg hilser med stor tilfredshed.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Det var jo et interessant svar, jeg fik af indenrigsministeren. Jeg forstod det nærmest sådan, at jeg havde misforstået det hele, og at der ikke i de 3 mia kr., der skal fjernes fra kommunerne, er indeholdt noget som helst vedrørende befodringsfradrag eller årsopgørelse.

Skal jeg forstå det sådan, at de oplysninger, som jeg har fra FDLs bestyrelse, altså Foreningen af danske Ligningskommissioner, er helt forkerte? Skal jeg forstå det sådan, at de forhandlinger, som man fra FDLs side har ført med skattedepartementet om inkorporering af disse besparelser i de 3 mia kr., er en total misforståelse, at det er grebet ud af den blå luft, at de mennesker har siddet sammen, og at der ikke er nogen som helst realiteter i det? Eller skal jeg forstå det sådan, at indenrigsministeren ikke taler med skatteministeren, eller at indenrigsministeren ikke ved, hvad lovforslaget indeholder?

Jeg synes, jeg må kræve et svar fra ministeren på, hvad dette egentlig går ud på, for de meldinger, vi har fået fra de mennesker, der har siddet og forhandlet disse ting efterfølgende – det skal siges: efterfølgende, efter at ministeren havde lagt lovforslag frem – går på, at disse beløb er specificeret inkorporeret i forslaget, og så kan ministeren da ikke bare feje det bort med, at der er noget, jeg har misforstået, og at det er noget, jeg må snakke med skatteministeren om. Ministeren

må vel vide, hvad hendes eget forslag går ud på.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg tror, det må bero på uvidenhed om, hvordan teknikken i alt dette er. De enkelte ministre forhandler deres lovforslag, og den manko eller det modsatte, som bliver resultatet, inkorporeres så i den regulering, vi foretager, inden vi udmelder endeligt til kommunerne i juni måned. Jeg bliver altså nødt til at henvise hr. Stavad til en diskussion med skatteministeren, og så kan vi tage den anden interessante diskussion på et senere tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Ville det ikke have været mere naturligt, om indenrigsministeren havde talt med skatteministeren i stedet for at henvise mig til at tale med ham? Jeg forstår det sådan, at det er indenrigsministerens lovforslag, og mener indenrigsministeren så ikke, det havde været rimeligt, om man i bemærkningerne til lovforslaget havde oplyst, hvad det indeholder område for område, hvis indenrigsministeren overhovedet ikke kan svare på spørgsmålet i den sammenhæng. Jeg synes, det er meget dårligt, at vi skal hente oplysninger uden for dette hus om, hvordan man nåede frem til beløbene.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg kender godt hr. Stavads temperament, men det kan altså ikke nytte noget at stå og hælde det ud over mig. Jeg går ud fra, at det, der tales om, er forliget mellem skatteministeren og socialdemokratiet, og den diskussion synes jeg man ganske roligt skal tage. Og så er det sådan i den forretning, vi laver her, at vi opsummerer, når vi når til juni måned, hvad året har bragt af love, der går den ene eller den anden vej, og så regulerer vi efter det. Sådan er mekanismen, men jeg er jo ikke skatteminister, og derfor mener jeg, det er nødvendigt, at hr. Stavad taler med skatteministeren om de udestående problemer, som pludselig opstod, kan jeg forstå, her forleden dag.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg forstår heller ikke rigtig indenrigsministeren her, for når hr. Stavvad gør opmærksom på, at vi har indgået et forlig, så er det jo ikke et forlig med skatte- og afgiftsministeren eller med indenrigsministeren, men det er et forlig med regeringen. Hvis indenrigsministeren i sine dispositioner går ud fra, at der skal spares 50 mill. kr., som vi har aftalt med regeringen ikke skal spares, men anvendes til forøget skatteligning, er det minsandten også indenrigsministerens problem.

(Kort bemærkning).

Ole Vig Jensen (RV):

Den diskussion, der nu pågår, affødte også et spørgsmål til mig og mit parti. Jeg kan kun sige, at i den udstrækning der måtte være indgået et forlig, som vi måske går på tværs af med det lovforslag, der foreligger her, må vi selvfølgelig se på det i god overensstemmelse med, hvad vi plejer at gøre i dette ting. Vi holder selvfølgelig forliget, det gælder det radikale venstre, og jeg tror også, det gælder andre, så er der problemer af den art, må vi selvfølgelig se på dem. Vi har ingen interesse i ikke at stå ved et forlig.

Jeg må så til gengæld antage, at det er et anliggende, som først og fremmest gælder dette hus' skattefolk, og det er ikke altid let at følge med i, havde jeg nær sagt, hvad de foretager sig. Nu skal man jo være forsigtig med, hvad man siger, men jeg vil bare gentage: har vi lavet et forlig, skal det selvfølgelig holdes.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg kan ikke lade være med at gentage – det bliver jeg jo også nødt til, kan jeg forstå – hvad jeg sagde, da jeg startede med at svare hr. Stavvad, nemlig at disse 3 mia kr. drejer sig om en konjunkturregulering og ikke om det, hr. Stavvad omtaler, nemlig lov- og cirkulæreprogrammet. Det lov- og cirkulæreprogram, der, som jeg sagde, udviser nogle plusser og nogle minusser for kommunerne, vil blive drøftet senere med kommunerne i forbindelse med vores junimøde, og dér vil alle de udestående problemer blive gjort op. Når hr. Stavvad derfor ikke kan finde noget om det i bemærkningerne, er det klart, for det spørgsmål, som hr. Stavvad påstår skal drøftes nu, vedrører ikke de 3 mia kr. i dette lovfor-

slag. Jeg kan derfor kun henvise hr. Stavvad til at tage drøftelsen med skatteministeren og få ordnet dette problem, for det vedrører på nuværende tidspunkt ikke indenrigsministeren; det gør det først i forbindelse med de endelige udregninger over, hvad regeringens lov- og cirkulæreprogram har kostet eller givet kommunerne, når vi når til juni.

Formanden:

Så er vi klar til anden runde.

Henning Rasmussen (S):

Jeg vil gerne starte med at sige, at indenrigsministeren talte næsten, som om der var harmoni mellem regeringen og kommunerne og de kommunale organisationer. Indenrigsministeren argumenterer på den måde, at når de kommunale organisationer og – siger ministeren så – et meget stort flertal i folketinget er enige om, at man på det kommunale område skal holde uændret aktivitetsniveau, er der altså harmoni, men det er jo ikke det samme som, at der er enighed om væsentlige forhold.

Der er jo ikke enighed med hensyn til den beskæring af bloktilskuddene, som dette lovforslag indeholder. Kommunernes Landsforening har tilkendegivet, at der mindst skæres 1 mia kr. for meget efter dens opfattelse. Kommunernes Landsforening og Amdsrådsforeningen har også sagt med stor tydelighed, at beskæringerne rammer tilfældigt, vilkårligt og især er alt for hårde over for de kommuner, der ikke har haft en indtægtsudvikling og en udgiftsudvikling, der er gennemsnitlig.

Det kan da ikke nytte noget at lade, som om vi ikke læser aviser og tidsskrifter, hører radio og ser fjernsyn. Både folketinget og befolkningen ved da udmærket godt, at der er disse alvorlige forskelle i opfattelserne, og så kan det ikke nytte noget at pukke på, at når vi er enige om, at man skal søge at holde et uændret aktivitetsniveau, så er der harmoni på alle punkter.

Dernæst vil jeg sige, at jeg kan da godt forstå, at indenrigsministeren gerne vil have, at vi i stedet for at diskutere dagens problemer diskuterer de løse tanker, der er lagt frem til diskussion og til gennemførelse engang i 1987, men det har vi da ikke til hensigt at tjene ministeren i, for det er dagen og

[Henning Rasmussen]

vejen og de nærmeste problemer, det drejer sig om.

Så vil jeg sige, at jeg forstår ikke indenrigsministeren, lige så lidt som jeg forstår andre ordførere, der har talt, som om Københavns kommunes problemer alene er nogle, den selv er skyld i, og når det nu siges, at det måske kan klares ved, at man ændrer styrelsesordningen for København, synes jeg nok, at målet næsten er fuldt, for der er jo ikke nogen tvivl om, at kommuner af Københavns størrelse med de opgaver og den befolkningssammensætning, de har, har helt ekstraordinære problemer. Det er der ingen tvivl om, hvis man vil se objektivt på det, men jeg kan da godt forstå, at der er nogle, der gerne vil lade, som om det er selvforskyldt, for at kunne hente sig nogle stemmer andre steder i landet. Det, jeg bare ikke kan forstå, er, at man bliver ved med at tale, som om de kommuner, der er i vanskeligheder, selv er ude om det, og som ministeren siger: nu har de haft tid til at omstille sig. Hvad betyder omstilling? Det betyder, at de pågældende kommuner skal bære bloktilskudsnedskæringen, uden at de har haft en tilsvarende gevinst af regeringens politik.

Thor Pedersen (V):

Hr. Henning Rasmussen taler om en for stor nedsættelse af bloktilskuddene, men det er jo også meningen, at man efterfølgende skal korrigerer, når vi kender de nøjagtige tal, og historien må så vise, om de 3 milliarder er det rigtige tal eller det er for lille eller for stort. Det er det bedste skøn i dag, at det er 3 mia kr. Skulle hr. Henning Rasmussen have ret i, at tallet er for stort, vil det efterfølgende blive korrigeret. Jeg tror, historien vil vise, at dette tal som de forrige, der er skønnet af indenrigsministeriet, er ganske korrekt.

Om Københavns kommune. I AKF-rapporten nævnes det, at det særlige sociale udgiftsbehov i Københavns kommune er på 1,2 mia kr. Indenrigsministeriet har ganske klart fortalt, at dette beløb på 1,2 mia kr. fuldt ud udlignes gennem særlige tilskud. Der er tale om hospitalsvæsenet på 300 mill. kr., der er tale om en udligning af indkomstforskelle i Storkøbenhavn på 200 mill. kr., og der er en refusion efter sociale kriterier på 420 mill. kr., i alt 920 mill. kr. Hertil kommer selskabsskatter af størrelsesordenen 400 mill. kr.

Det vil sige, at der er mere end dækning for de særlige udgiftsbehov i de ekstra indtægter, som Københavns kommune har.

Det, man kan spørge om, er, hvad Københavns kommune selv har gjort for at nedbringe udgiftsniveauet. Hvorfor er en folkeskoleelev i Københavns kommune omkring 30 pct. dyrere pr. år end gennemsnitseleven i Danmark? Hvorfor er en dagplejeplads omkring 40 pct. dyrere i København end i resten af landet? Hvorfor er håndværkerudgifterne i Københavns kommune dobbelt så høje, som hvis man tog en privat entreprenør? Hvorfor er det at køre vognmandskørsel for Københavns kommune dobbelt så dyrt, som hvis man tog en privat entreprenør? Det er, fordi kommunen selv varetager de opgaver, som landets øvrige kommuner køber i entreprise. Det er noget, bystyret selv kunne tage fat på. Der er masser af ting at gøre.

Hvis man alene tager rådhusets ansatte, så er der ca. 4.500 for mange i forhold til en anden kommune med samme indbyggertal, hvis det var landsgennemsnittet, der skulle være afgørende. Det svarer til ca. 900 mill. kr. om året. Det tager 3-4 uger maksimalt ude i landets kommuner at få en byggetilladelse. I Københavns kommune tager det op mod et år, så det er ikke, fordi de ikke bestiller noget i Københavns kommune; de skal åbenbart alle sammen se byggetilladelsen. Det var måske her, politikerne skulle tage fat for at få en effektivt ledet kommune. Det er politikernes ansvar. Det er ikke de ansattes ansvar. Det er politikerne, vi kritiserer, og vi håber, de tager ved lære, når de nu får, ikke grovfilen, som det er sagt, men en ekstraordinær gave, for det er jo en gave til Københavns kommune.

Agerschou (SF):

Da jeg kunne se, at indenrigsministeren var på spring for at tage ordet igen – og det synes jeg da er al ære værd – var der en enkelt ting, jeg gerne ville have uddybet.

Jeg kunne forstå på indenrigsministeren, at Københavns kommunes specielle problemer nu skal klares via en ændring af Københavns kommunes styrelsesforordning, og til den ende vil indenrigsministeren sætte et udvalgsarbejde i gang i løbet af sommeren. Jeg synes da, at når indenrigsministeren nu har

[Agerschau]

inddraget det i debatten, ville det være passende, hvis hun løftede sløret en smule for, hvad kommissoriet for dette udvalgsarbejde skulle være, for når jeg, som nævnt i mit første indlæg, ser på bemærkningerne til dette lovforslag vedrørende betingelserne for et særligt tilskud til Københavns kommune, frygter jeg det værste.

Vil det f.eks. indgå i kommissoriet, at Københavns kommune får en særlig Christiansø-status direkte under indenrigsministeriet? Jeg synes, det ville være rart med det samme at få aflivet de rygter herom, der går hist og pist. Men i det hele taget synes jeg, det ville være passende, hvis indenrigsministeren fortalte en smule om det kommende udvalgs kommissorium.

Ole Vig Jensen (RV):

Om Københavns kommune vil jeg afsluttende sige, at nu er der jo ikke tale om en meget kortsigtet hjælp til Københavns kommune; der er tale om, at Københavns kommune gennem nogle år får et særligt statstilskud og på andre områder får en mere varig forbedring af sin økonomi gennem et par af de lovændringer, som er bebudet. Der bliver altså også for Københavns kommune rimelig tid til at sikre den omstilling, som kan skabe den dynamik, jeg omtalte som nødvendig.

Københavns kommune kommer jo ikke ud af sine vanskeligheder, hvis den ikke får skabt en bedre balance mellem udgifter og indtægter. Det er en kendt sag, at Københavns kommunes skattegrundlag er svagt i forhold til det øvrige lands, og der er slet ingen tvivl om, at Københavns kommune selv kan gøre en væsentlig mere aktiv indsats for at sikre sig et beskatningsgrundlag, der i højere grad svarer til, hvad det øvrige land har.

Og så om 1987-ordningen, som vi jo har tillagt afgørende betydning også i forhold til den drøftelse, vi har om bloktilskudsreduktionen for 1986. Vi lægger vægt på – og jeg skal gerne gentage det for hr. Henning Rasmussen – at kommunernes økonomi fortsat indpasses i de samlede samfundsøkonomiske rammer, men på en måde, der sikrer fortsat udvikling i den lokale prioritering af skat og kommunal service.

En af de fordele, vi opnår, er, at vi får flyttet beslutningskompetence og økonomisk

ansvar tættere sammen. I den udstrækning der bliver behov for at indpasse fra statens side, har vi jo tidligere givet udtryk for, at vi er tilhængere af skattemodellen, sådan at hvis der er behov for finanspolitisk at foretage sig noget, også i forhold til kommunerne, ønsker vi fra det radikale venstres side at gå skattevejen.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Hr. Henning Rasmussen havde ikke så meget lyst til at diskutere det langsigtede. Han kaldte det skidt, og det vil jeg da godt medgive at det er på nuværende tidspunkt. Ikke desto mindre har det også i kommunale kredse været ganske meget drøftet, også fra socialdemokratisk side, om man kunne finde en anden måde at lave tingene på end den, vi kender i dag, og det er i og for sig den tankegang, vi har arbejdet videre på. Jeg er da vidende om, at også de kommunale organisationer har været en del inde på tankegangen, så det har vel også interesse for kommunerne at vide, hvad der sker efter 1986, og hvad det er for en skitse til en tankegang, regeringen og de radikale har lavet. Det vil hr. Henning Rasmussen komme til at høre mere om, for det vil som sagt være sådan, at vi nu vil kigge på det og forberede et lovforslag lige i begyndelsen af det kommende år, men inden da udsender vi som sagt et debatoplæg til kommunerne, på samme måde som vi udsendte et debatoplæg vedrørende den sorte udligningsbetænkning, sådan at der bliver lejlighed for kommunerne til at ytre sig om et sådant nyt system.

Når jeg tog ordet her igen, var det for det første for at sige til hr. Henning Rasmussen, at det var vældig rart, det vil jeg da indrømme, om vi altid med de kommunale organisationer og kommunerne var enige om forudsætningerne for de lovforslag, vi fremsætter, men det tror jeg næsten man kan forestille sig ville være utopi. Det ville nærmest være englesang, vil jeg indrømme.

Nu er det så heldigt, som hr. Thor Pedersen også var inde på, at holder forudsætningerne i dette lovforslag ikke, går det den ene eller den anden vej, vil der ske en efterfølgende regulering. Den garanti har kommunerne fået, og den synes jeg er overordentlig nyttig for dem. Man kan jo også sige, at det måske var rart for dem, at der ikke senere

[Indenrigsministeren]

skulle tilbagereguleres, for det kunne der jo være tale om, hvis man havde sat skønnet noget højere. Det tror jeg ville være en overordentlig ubehagelig situation, så jeg synes såmænd, hr. Henning Rasmussen skulle være tilfreds med, at regeringen vurderer pris- og lønudviklingen, som den gør.

Så skal jeg endelig sige, som også hr. Thor Pedersen var inde på, og som jeg har sagt en gang før, at regeringens skøn har faktisk holdt overordentlig nydeligt i de tidligere år.

Det sidste, jeg skal sige, er, at hr. Henning Rasmussen sagde i sit første indlæg, at der ikke var tale om at forhandle med kommunerne; man dikterede bare, hvordan det skulle være. Det er jo en sang, vi har hørt tidligere, men det bliver den ikke rigtigere af. Jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Henning Rasmussen, hvor han ved det fra, for hr. Henning Rasmussen har i hvert fald ikke været til stede ved de møder, jeg har haft med kommunerne, og som embedsmænd fra indenrigsministeriet har haft med de kommunale organisationer. Rent faktisk er det lovforslag, der ligger her, præget en del af de samtaler og de drøftelser, vi har haft med de kommunale organisationer. Det synes jeg retfærdigvis skal siges, for andet er i hvert tilfælde ikke rimeligt.

Desuden er de kommunale organisationer en vægtig part i regeringens finansieringsudvalgs arbejde og bliver derfor også inddraget i de drøftelser om en løsning for 1987, som vi skal ind i.

Til hr. Agerschou vil jeg sige, at jeg skal vende tilbage til kommissoriet, når det er endeligt færdigt; det er det nemlig ikke på nuværende tidspunkt. Det, jeg forestiller mig, og som jeg har drøftet med Københavns kommune, er, at man laver et kommissorium, som på en eller anden måde går på, at man ved at tilrettelægge kommunestyret på en anden facon kunne opnå noget, der var mere hensigtsmæssigt i styringsmæssig henseende. Dette udvalgsarbejde kan ikke være færdigt til det kommende kommunalvalg, men kunne i givet fald være klar, så det kunne bruges som nyt system ved det efterfølgende kommunalvalg.

Jeg skal som sagt vende tilbage til det endelige kommissorium, når vi er klar med det, men jeg har hermed intoneret, at vi går i gang med et sådant udvalgsarbejde.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Det er almindeligt kendt, at det, der foregår ved de såkaldte kommunekontaktudvalgsmøder, er, at regeringen forelægger færdige, med det radikale venstres aftalte lovforslag, som der derefter ikke ændres i. Det er så kendt, at jeg ikke kan forstå, indenrigsministeren vil benægte, at sådan er rent faktisk fremgangsmåden.

Og når det nu bliver sagt også af indenrigsministeren, at hvis ikke forudsætningerne holder, reguleres bloktilskuddene, vil jeg gerne spørge: hvor meget betyder det for kommunerne? Betyder det, at de får fuld dækning for de tab, de har lidt ved at tro på regeringen? Eller får de kun delvis dækning? Jeg vil gerne forklare det lidt nærmere. Hvis kommunerne nu tror på det med de 4½ pct. i indtægtsstigning og sætter kommuneskatten efter det og det så viser sig, at de får mindre eller måske får en større udgiftsstigning, end de har budgetteret med, får man så hele tabet dækket, eller får man en del, der svarer til bloktilskudsudgiften til kommunerne, dækket?

Jeg tror, man skal lade være med at lade, som om kommunerne holdes skadesløse for de fejlvurderinger af deres budgetter, herunder af deres indtægtsstigning, som regeringen kan føre dem ind i med sin efter kommunernes mening forkerte oplysning om, hvad man kan forvente af indtægter og udgifter i fremtiden. Man får ikke fuld dækning. Man får et lille hjørne af indtægtsstab dækket.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg går da ud fra, at hr. Henning Rasmussen er helt klar over, at der efter kommunalt ønske sker den omhandlede efterregulering, og hr. Henning Rasmussen kan være ganske tryk ved, at sådan foregår det. Det er foregået sådan, så længe jeg har siddet med det her, og det vil også ske fremtidig. Det ved kommunerne i øvrigt også.

Det blev sagt, at de færdigforhandlede lovforslag lægges foran kommunerne. Ja, det gør de, til forhandling, det er klart, men hr. Henning Rasmussen ved jo også, at forud for den forhandling foregår der nogle embedsmandsdrøftelser, og under disse rettes der faktisk temmelig meget til, sådan at vi på kommunekontaktudvalgsmødet lægger et an-

[Indenrigsministeren]

det lovforslag frem – det er dette lovforslag bl.a. udtryk for – end det, der oprindeligt var til forhandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

17) Første behandling af lovforslag nr. L 225:

*Forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner. (Ændret tilskudsbe-
regning som følge af social finansiering).*

(Fremsat 24/4 85).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 18 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

18) Første behandling af lovforslag nr. L 226:

Forslag til lov om ændring af lov om hjemmesygeplejerskeordninger, lov om sundhedsplejerskeordninger, lov om skolelægeordning og lov om offentlig sygesikring m.fl. (Ændring af regler om finansiering).

(Fremsat 24/4 85).

Lovforslagene sættes til forhandling.

Forhandling

Henning Rasmussen (S):

Socialministerens forslag om at fjerne statens tilskud først og fremmest til børnehaver, vuggestuer, fritidshjem og plejehjem og erstatte det med en forhøjelse af statens bloktilskud til kommunerne sagde vi klart nej til ved førstebehandlingen for få uger siden. Man kender derfor vort standpunkt til den side af sagen, nemlig at vi godt vil være med

til de ændringer i tilskudssystemet, der er nødvendige for at sikre, at man i stat, amter og kommuner først og fremmest vælger den løsning, som er bedst for det menneske, man skal hjælpe, men at vi af en række grunde afviser socialministerens forslag og også forslaget fra indenrigsministeren om at fjerne statens tilskud til hjemmesygepleje, sundhedspleje og skolelæger, som er til behandling i dag.

Først og fremmest siger vi nej, fordi vi har mistillid til regeringens hensigt med forslaget, og vi har en stærk mistanke om, at det vil give store problemer for en meget stor del af kommunerne og for de mennesker, der bor der, altså at det vil forstærke de skævheder, som vi i dag har talt så meget om eksisterer.

Vi ved fra indenrigsministerens bemærkninger til det lovforslag, vi netop har behandlet, at regeringen har lavet den aftale med det radikale venstre, som vi har været lidt inde på tidligere, om, at der i foråret 1986 skal fremsættes et lovforslag, der helt fjerner de nuværende bloktilskud. Kommuneskatterne skal så sættes op og statskatten ned – hvis den altså bliver det. Regeringen er derfor meget interesseret i at lave så mange procentrefusioner som muligt om til bloktilskud, for så er der en stor sum kommunale penge at skære af. Jo større den sum er, jo større en del kan regeringen efter aftalen med det radikale venstre tvinge kommunerne til at udskrive af de skatter, der skal bruges til at løse de fælles opgaver, de opgaver, som regeringen og folketinget har pålagt kommunerne at løse, for regeringen og det radikale venstre vil jo ikke gerne tage ansvaret for de kommunale nedskæringer over for befolkningen. De forlanger, at opgaverne fortsat skal løses, og så skælder de ud, hvis de ikke bliver det. Nu vil de altså også flytte en stor del af skatteudskrivningen væk fra staten og over på kommunerne.

Jeg spurgte under behandlingen af det tidligere lovforslag, om der er grund til at tro, at staten vil nedsætte sine skatter svarende til beskæringen af bloktilskuddene, den, som man bebuder vil komme til 100 pct. her om godt et års eller halvandet års tid. Jeg har henvist til, at man hidtil har sparet meget på statens budget ved at skære tilskuddene til kommunerne ned, og jeg vil derfor nu igen spørge, som jeg spurgte under behandlingen af den tidligere sag: er det tanken, at man,